

FAKULTA FILOZOFICKÁ
ZÁPADOČESKÉ
UNIVERZITY
V PLZNI

Katedra filozofie

PROTOKOL O HODNOCENÍ PRÁCE

Práce:	diplomová
Posudek:	oponenta
Práci hodnotil:	Kryštof Boháček, Ph.D.
Práci předložil(a):	Bc. Barbora Tesařová
Název práce:	Obraz ženy v řeckém mýtu: exkurz k ženským postavám v homérských eposech

1. CÍL PRÁCE (uved'te, do jaké míry byl naplněn):

Barbora Tesařová si za cíl své diplomové práce podle svých vlastních slov vytkla *poskládat na základě střípků jednotlivých ženských charakterů obraz homérské ženy. Zároveň se snaží popsat, jaký kulturní vzorec byl tímto způsobem vytvořen.* (s. 7). Tento cíl byl BEZESPORU NAPLNĚN.

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ (náročnost, tvůrčí přístup, proporcionalita theoretické a vlastní práce, vhodnost příloh apod.):

Diplomantka si zvolila problematiku, která je svým způsobem velmi „studijně přívětivá“: látce se v rámci absolvovaného oborového *curricula* v přednáškách i seminární četbě věnuje jak vedoucí práce, tak také její oponent; problematika je velmi oblíbená mezi klasickými badatelkami ovlivněnými novou vlnou *gender studies* a tomu odpovídá i velmi bohatá sekundární literatura. V současné situaci je dokonce k dispozici i vcelku relevantní výkladová literatura v českém překladu. V tomto slova smyslu se zcela jistě nejedná o nějak objevené téma či neprobádanou půdu. Práce také v tomto smyslu nic originálního nenabízí.

Autorka postupuje vcelku osvědčeným způsobem: nejprve čtenáři představí problematiku homérského eposu (s. 9-20), zde s určitými konceptuálně nevýznamnými doplňky víceméně excerpuje Szlezákovy homérské kapitoly z jeho knihy *Za co Evropa vděčí Řekům* (celkem 27 odkazů; Szlezák je povinná četba ke zkoušce v rámci *curricula*). Nutno ovšem ocenit, že to dělá s pochopením, souzněním a minimálními přešlapy, což je přinejmenším dobrá vizitka metodologie výuky v rámci oboru.

Ve druhém kroku diplomantka představuje homérský svět jakožto scénu, na níž se eposy odehrávají; autorka zde samozřejmě akcentuje především ženskou tematiku (s. 21-39). Zde z větší části excerpuje starší, ale stále užitečnou knihu Mireauxovu (30 odkazů; Mireaux je alternativní povinná četba ke zkoušce v rámci *curricula*). Autorka ale přece jen v tomto bodě přistupuje blíže ke své zvolené látce a postupuje originálněji: do kapitoly sledující Mireauxovu faktografii vkládá jakousi vsuvku, založenou na *genderově* zacílené perspektivě aktuálnějších zahraničních studií. Upřímně řečeno, právě tam má práce nejvyšší úroveň a objevuje se v ní

konečně to, co by v zásadě mělo pod textem probíhat po celou dobu: kritická šíře různých pohledů sekundární literatury. To bohužel nevidíme v převážném rozsahu práce, kde autorka cituje pouze na doklad stran, z nichž excerpovala (a je s nimi tedy samozřejmě v souladu), tedy vlastně jako potvrzení pokračujícího výkladu. Druhá část je završena krátkým hésiódovským srovnáním.

Třetí část představuje autorčinu původní snahu o vyrovnání se s Homérovým textem, konkrétně pasážemi věnovanými ženským postavám. Zde se autorka sympaticky odvažuje k práci čistě s pramenem a jinak se spoléhá na zázemí obecnějšího theoretického výkladu předchozích kapitol práce. Tato část je rozdělena na ženské hrdinky v *Odysseii* (s. 43-60) a dvě výraznější ženské postavy *Íliady* (s. 60-64). Vrchol práce by pak čtenář čekal v kapitole 6.3. s názvem *Obraz homérské ženy*, která ovšem rozsahem o málo přesahuje jedinou stranu (s.64-65) a na potřebnou reflexi právě předložené (a sympatické!) textové analýzy prostě nenabízí dostatek prostoru. Tady by autorka měla předvést své studiem nabyté kompetence kritického myšlení a propojit předchozí teorii s výsledky vlastního textového bádání.

Práci uzavírá poměrně rozsáhlý *Závěr* (s. 66-69), který ovšem z větší části rekapituluje předchozí text. Roztroušeně se v něm nicméně najdou i zajímavé momenty, které by bývaly při pečlivější redakci práce před odevzdáním měly skončit ve zmíněné reflexi na konci předchozí kapitoly. Škoda, v jinak školsky plochem závěru se tyto krátké větičky ztrácejí a takto roztrfštěny nemají potřebnou argumentační brisanci.

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA (jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, přehlednost členění kapitol, kvalita tabulek, grafů a příloh apod.):

Odkazy jsou důsledné a formálně v pořádku. Poměrně šokující je proto absence homérských lokací předložené řecké terminologie na s. 27. Rovněž žalostné je čtenářovo zjištění, že první citace na s. 56 prostě nesedí: nejedná se o deklarovaný XIV., ale o XXIV. zpěv! Bibliografie by vzhledem k tématu a zvolené metodologii měla být podstatně bohatší. Otázku vzbuzuje zařazení Platónova *Menóna* a Xenofanových zlomků mezi sekundární zdroje. Velmi diskutabilní je zařazení Putnovy popularizační stránky *Homér 21*. Otázky rovněž vzbuzuje položka Chlupovy a Horáčkovy jazykové učebnice, která jistě nemá charakter sekundární literatury (jedná se o akademickou příručku, podobně jako i v případě Zamarovského, Canfory nebo Volného). Relevantním akademickým zdrojem pak spíše není Ferry.

Struktura práce je vzorově transparentní, metodologická výstavba rovněž ukázková.

Bohužel slabou stránkou práce je jazyk a proto jsem jej (netradičně) zařadil až na závěr této sekce. Autorka zaprvé „není žádná spisovatelka“ a stylisticky práce není právě osvěžující počtení (např. s. 11, první věta kapitoly 1.1. nebo „krkolomná“ formulace na s. 13, 8. řádek zdola, či zcela nesrozumitelná druhá věta kapitoly 4.2. na s. 34; pozoruhodně matoucí se rovněž první věta na s. 43). Budiž, každému není dáno, nicméně od magistry na humanitních oborech bychom jistou literární schopnost spíše očekávali...

Mnohem závažnější je ale čistě formální stránka, autorka prostě nebyla vůbec pečlivá při finální redakci. V práci běžně nacházíme chybějící slovesa ve větách (přelom s. 13/14; s. 18, 3. řádek zdola; s. 32, 5. řádek zdola nad citátem; s. 65, 9. řádek zdola). Dále je autorka do nebe volajícím způsobem při citování homérských veršů: prakticky v každém rozsáhlejším citátu je překlep, často měnící vyznění celé citace! Viz. citát s. 37; spodní citát s. 41; první citát s. 56; první citát s. 58; s. 62). Na závěr zmiňme obligátní chyby v přepisu řeckých vlastních jmen, tentokrát v kompletním spektru všech možných nedostatků včetně chybějících písmen.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (celkový dojem z práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek apod.):

Po pečlivém přečtení celé práce mám chuť autorce text vrátit s tím, aby si jej po sobě laskavě přečetla a odstranila překlepy a další gramatické i stylistické nedostatky, na které dnes běžně upozorňuje i textový editor. Bc. Tesařová by si měla uvědomit, že tohle je prostě neúcta vůči všem, kteří se textem musí *in extenso* zabývat. Nejčistším řešením by tedy bylo text diplomantce vrátit k formálnímu přepracování.

Po věcné stránce je nicméně práce dobrá a představuje asi takový standard diplomových prací humanitního oboru: metodologicky přijatelná, literatura obhajitelná v míře i složení, argumentace postavená správně, snaha o autorskou výpověď a jisté originální stanovisko. Celkově to, co se od studenta po pěti letech dá samozřejmě vyžadovat. V tomto smyslu autorka jistě obstála.

Problematické body jsou (kromě zmíněné formální stránky) zejména v otázce kritického čtení a reflexe. V čem je hlavní problém: autorka postupuje (jak výše podrobněji popsáno) tak, že v první části sleduje výklad Szlezáka (hermeneutika), ve druhé Mireauxe (archeologie, faktografická historiografie) a ve vložené kapitole (doprostřed druhé části) pak autory zabývající se genderovou problematikou u Homéra (historický rekonstruktivismus, historická sociologie, hlubinně-psychologická interpretace a *gender studies*). Tyto tři perspektivy ale nejsou nějak automaticky koherentní, mají vedle styčných ploch také mnohé plochy třecí a to autorka nijak a nikde nereflektuje. Nestaví proti sobě ani tyto zmiňované tři směry, o které se primárně opírá, ani jinak neproblematizuje své vývody odkazy na alternativní čtení a jiné interpretace. A to je v 21. století v humanitních oborech téměř povinnost.

Celkově tedy předložený text působí dojmem dobře odvedené průměrné školské práce, která by i byla celkem sympatickým pokusem, kdyby ovšem neměla ony formální skvrny na kráse.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (jedna až tři):

1. Zkuste vůči své odvážné formulaci zaujmout kritický postoj: *Bezesporu je Helena nejdůležitější ženou v Iliadě* (s. 62). Alternativní these by zněly: ?
2. Vysvětlete dále svůj závěr, že: *Nejdůležitějšími ženami jsou z mého pohledu manželka Penelopé, dívka Nausikaa a matka Odyssea Antikleia* (s. 65). Jaké je kritérium „nejdůležitější ženy“ a podle čeho jste jej určila?

6. NAVRHOVANÁ ZNÁMKA (výborně, velmi dobře, dobře, nevyhověl):

Po obsahové stránce je práce klasickým příkladem úrovně **velmi dobře**, pokud by ale komise „nepřivřela oči“ nad formální stránkou, pak by bylo nutno snížit hodnocení na **dobře**.

Datum: 18. 5. 2022

Podpis: Kryštof Boháček, Ph.D.